

There are no translations available.

Мардуми шарифи Тоҷикистон медонанд, ки ханӯз дар солҳои навадуми асри гузашта нахзатиҳо чӣ қор карданд? Яъне мо хун меҳурдему онон таблзани. Бо якчанд сокинони вилояти Хатлон, ки шоҳиди ин ҷангҳои таҳмили буданд, ҳамсӯхбат шудем, гуфтанд, ки ин афроди ханноту найрангбоз ва авомфиреб баъди огози ҷанг мардуми оддиро, ки вақте бо содикии хеш ба сафи хизби коммунист дохил шудаанд, кофир гӯён то ҳатто парронданд, ки ҳамсӯхбати мо баъди хӯрдани тири ин ноҳалафон бо сабаби умри дароз зинда мондааст. Кайд карданд, ки ононро мешинохтем ва яқин якбора иваз шудаву “зоҳиду мулло” шуданд. Дар ин маврид байти устод Соиб ба хотирам меояд:

Душмани хонагӣ аз ҳасми бурунӣ батар аст,

Бештар шикваи Юсуф зи бародар бошад.

Аммо дар ин маъракаи гализ ва ҳуношомии хизби нахзатро қӣ ва қадом давлат дастгирӣ мекардааст ахиран маълум гардид. То ҳатто кайд карданд, ки дар бархе аз масҷидҳои ноҳияи Панҷ суруди миллии Эрон монда мешуд. Ин чӣ маънӣ дорад? Эронситоӣ ё шиъагарой. Гузаштагонии тоҷикон, ки ҳама аҳли суннат ва ҷамоат, пайравони Имоми Аъзам буданд, бояд тибқи фармудаи огоҳии бузург мазҳаби шиъаро қабул мекарданд. Оғочунҳо диданд, ки аҳли хираду равшанфикрони мо бар андешаи дуруст ҳастанд, яъне ин ҳама “дархостҳо”-ро қабул надоранд оҳиста - оҳиста якчанд нафарашонро нобуд карданд, вале гумон доштанд, ки бо қуштори ин нафарон инон ба дасташон меояд, аммо ҷун аз ин амалҳои ғайриахлоқию ғайриинсонии онҳо ҳалқи тоҷик зуд огоҳ гардид, ба истилоҳ тирашон ҳок ҳурд ва ба мақсад нарасиданд.

Мисоли равшан. Дар даврони ҳукумати Шӯрои яқе буд қолхозчиҳои сузқор, мулоимхунук... ҳангоми ҷанги шаҳрвандӣ аъзои нахзат, таблиғотчиҳои гоҳҳои дурӯгин, “ваъзгӯй”. Аз хотир баровард, ки охир мардум ўро медонанд, ки ў қӣ буд?

Қабириву ҳамақидахояш пас аз ошқор шудани тамоми сиру асрорашон онҳо дар байни мардуми қишвар дигар мақоме, қи гӯё буд, аз даст дода, шармандавор фирор карданд. Имрӯз онон дар Аврупо ҳар ҷо ҷавони бесаводро ёфтанд боз “насихат” қарда истодаанд. Ин гумроҳон намедонанд, қи ҷони ҳудро беҳабар аз мақсаду мароми роҳбарашон қурбон меқунанд. Вале нуқтаи охир ҳамон аст, қи тамоми амалҳои даҳшатбору хиёнатқоронаю

ачнабигароёнаи нахзатиho аз хотираи миллат ҳеч фаромӯш намегардад. Мутаассифона ин “зоҳидон” боз ваъзгӯӣ доранд:

Бархе аз зоҳидони гумрахро,

Бипарастанд-ш тундхӯӣ кунад.

Он қадар меравад ба худбинӣ,

Ки ҳадиссозу лофгӯӣ кунад.

Ар чунин ҳол бардавом бувад,

Аз диёнат қанораҷӯӣ кунад.

Панду андарз-ш аз маонӣ дур,

Ҳикмате не, газофгӯӣ кунад.

Бо такаббур, ки одати мо нест,

Чилвахо бо табоххӯӣ кунад.

Беҳрӯзи Некхох